

นักฆ่าหรือเหยื่อ? เมื่ออาชญากรเกิดจากอาชญากรรม: กรณีศึกษาตัวละครนักฆ่า ในไลท์โนเวลชุด ฮาคาตะทงคตส์ราเม็นชู

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งวิเคราะห์ปรากฏการณ์ “อาชญากรที่เกิดจากอาชญากรรม” ที่ปรากฏในไลท์โนเวลชุดฮาคาตะ ทงคตส์ราเม็นชู ประพันธ์โดยคิซากิ จิอากิ อันเป็นประเด็นหัวใจสำคัญอย่างหนึ่งที่ไลท์โนเวลเรื่องนี้นำเสนอออกมาได้อย่างแยบคายผ่านตัวละครเอกที่ประกอบอาชีพเป็นนักฆ่า การวิเคราะห์ที่ใช้ทฤษฎีสามเหลี่ยมความรุนแรง และทฤษฎีความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ 4 ประการ ของ โยฮัน กัลตุง เพื่ออธิบายความรุนแรงที่ตัวละครเอกที่ประกอบอาชีพนักฆ่าในไลท์โนเวลชุดนี้ประสบในอดีตก่อนที่จะผันตัวมาเป็นนักฆ่า จากการศึกษาพบว่า ตัวละครทั้งสามคนต่างตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม หลังจากนั้นพวกเขาจึงถูกบีบบังคับด้วยความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ 4 ประการ ได้แก่ การดำรงชีวิต การมีความเป็นอยู่ที่ดี การมีเสรีภาพ และการมีเอกลักษณ์และความรู้สึกที่มีความหมายในชีวิตให้ผันตัวมาเป็นนักฆ่า สอนัยให้เห็นว่าสังคมที่เต็มไปด้วยความรุนแรงจะผลิตซ้ำความรุนแรงต่อไป

คำ

สำคัญ

ไลท์โนเวล, ฮาคาตะทงคตส์ราเม็นชู, ความรุนแรง, อาชญากรรม

Killers or Victims?

When Crimes Give Birth to Criminals: A Study of Killers in Hakata Tongkotsu Ramenzu—The Light Novels Series

Abstract

This article aims at analyzing the “crimes giving birth to criminals” phenomenon in Kizaki Chiaki’s light novels, Hakata Tongkotsu Ramenzu. This phenomenon is one of the key messages derived from the killer protagonists of the series. The analysis is framed by Johan Galtung’s triangle of violence and four human needs, explaining how their past shapes the protagonists’ violent personalities. The study reveals that the characters are victims of crimes. Driven by four human needs—survival, well-being, freedom, and identity—the protagonists transform into killers. The implication of the study is that a violent society tends to perpetuate violence.

Key words

light novels, Hakata Tongkotsu Ramenzu, violence, crime

1. บทนำ:

ทำไมต้องมีนักฆ่า? เมื่อสังคมสร้างความชอบธรรมให้อาชญากร

「この世には、法的に裁けない人間がいる。堂々と社会にのさばってる悪人が。だから警察の連中は、俺みたいな殺し屋に殺らせるんだ。秘密裏にな。考えられなえ話じゃなえだろ？」

(『博多豚骨ラーメンズ』 p. 86)

“ในโลกนี้มีคนที่ไม่สามารถจัดการได้ด้วยกฎหมายอยู่ไอ้พวกคนชั่วที่เดินไปมาในสังคมเคลื่อนไปหมดนั่นนะ เพราะอย่างนั้นพวกตำรวจถึงได้จ้างนักฆ่าอย่างฉันให้ไปจัดการแบบลับๆ ใจละ ของแบบนี้มันเป็นเรื่องปกติไม่ใช่หรือ”

(แปลจาก ฮากาตะทงคตสึราเม็นซู เล่ม 8, น. 86)

ประโยคข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งของบทสนทนา ระหว่างมาซาตากะผู้เป็นมือสังหารนักฆ่ารุ่นที่ 1 และเป็นอาจารย์ของบัมบะ ตัวละครเอกที่ประกอบอาชีพมือสังหารนักฆ่าในไลท์โนเวลชุดฮากาตะทงคตสึราเม็นซู แสดงให้เห็นถึงการมีตัวตนอยู่ของอาชีพฆาตกรรมฆาตกรรม เช่นนักฆ่า อีกทั้งประโยคนี้เพียงประโยคเดียวก็สามารถอธิบายเรื่องราวแทบทั้งหมดของไลท์โนเวลชุดนี้ได้

ฮากาตะทงคตสึราเม็นซู 『博多豚骨ラーメンズ』 เป็นไลท์โนเวล¹ ประพันธ์โดย คิซากิ จิอะกิ (木崎 ちあき) รวมพิมพ์เล่มแรกใน ค.ศ. 2014 โดยได้รับรางวัลชนะเลิศของรางวัลเด็กเกกิ โนเวลไพรซ์ (電撃小説大賞) ครั้งที่ 20 ประจำปี 2014 ในประเทศญี่ปุ่น ปัจจุบันวางจำหน่ายแล้วทั้งหมด 9 เล่ม โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับอาชญากรรมในเมืองฮากาตะ จังหวัดฟูกูโอกะ ประเทศญี่ปุ่น อาชญากรรมในไลท์โนเวลเรื่องนี้ล้วนแต่เกี่ยวข้องกับผู้ที่ประกอบอาชีพฆาตกรรม โดยเฉพา

เหล่านักฆ่าที่ถึงแม้เบื้องหน้าประกอบอาชีพฆาตกรรมแต่เบื้องหลังกลับถูกสนับสนุนโดยผู้มีอิทธิพลซึ่งทำให้การฆาตกรรมเพื่อแลกกับเงินเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นทุกเมื่อเชื่อกัน ราวกับเป็นกิจวัตรของผู้คนในเมืองนี้ สำหรับเนื้อหาโดยสังเขปของแต่ละเล่มมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เล่มที่ 1 เป็นเล่มปฐมบทของไลท์โนเวลชุดนี้ เนื้อหาหลักเป็นการเปิดตัวละคร 9 คน ในคดีฆาตกรรม

เล่มที่ 2 นำเสนอเกี่ยวกับบงการนักฆ่า และการล่มสลายของสมาคมคาคิวที่เป็นองค์กรค้ำมนุษย์ข้ามชาติ

เล่มที่ 3 นำเสนอเกี่ยวกับอดีตของหลิน หนุม นักฆ่ามืออาชีพเชื้อชาติจีน และการค้ำมนุษย์

เล่มที่ 4 นำเสนอเกี่ยวกับอดีตของเอโนคิตะ นักแสกเกอร์หนุม และอาชญากรรมไซเบอร์

เล่มที่ 5 นำเสนอเกี่ยวกับอดีตของมิซากิ เด็กหญิงที่ถูกพ่อเลี้ยงของเธอทารุณกรรม และการทารุณกรรมเด็ก

เล่มที่ 6 นำเสนอเกี่ยวกับอดีตของมาร์ตินเนส นักทรมานเหยื่อ และการค้ายาเสพติด

เล่มที่ 7 และ 8 มีเนื้อหาต่อเนื่องกัน นำเสนอเกี่ยวกับอดีตของบัมบะ และอาชีพมือสังหารนักฆ่า

เล่มที่ 9 มีเนื้อหาเกี่ยวกับอดีตของยามาโตะ นักล้วงกระเป๋ และ การหลอกลวงผ่านโทรศัพท์

ในไลท์โนเวลชุดฮากาตะทงคตสึราเม็นซู มีตัวละครเอกที่ประกอบอาชีพนักฆ่าทั้งหมดสามคน ได้แก่ หลิน ไชโด้ และบัมบะ ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า แม้อาชญากรรมในเรื่องนี้จะเกิดขึ้นด้วยฝีมือองค์กรฆาตกรรม แต่ผู้ที่เข้ามาคลี่คลายปัญหากลับเป็นกลุ่มตัวละครเอกที่ประกอบอาชีพฆาตกรรมเช่นกัน ต่างกับนวนิยายอาชญากรรมทั่วไปที่กลุ่มตัวเอกซึ่งเป็นฝ่ายธรรมะ มักประกอบอาชีพตำรวจ หรืออาชีพที่เป็นผู้ใช้กฎหมายลงโทษผู้กระทำผิด แต่สำหรับไลท์โนเวลชุดนี้ ผู้แต่งกลับให้การยกย่องกลุ่มผู้ประกอบอาชีพฆาตกรรม

¹ ไลท์โนเวลเป็นนวนิยายประเภทหนึ่งซึ่งถือกำเนิดในปลายทศวรรษที่ 1990 จากอิทธิพลของกระแสวัฒนธรรมโอตาคุ และการขยายตัวของอุตสาหกรรมเกมในประเทศญี่ปุ่น มีลักษณะเด่นคือ เป็นนวนิยายที่มีกลุ่มเป้าหมายหลักคือผู้อ่านเยาวชนอายุ 13-18 ปี เนื้อหาเน้นความบันเทิงและสอดแทรกแนวคิด เขียนด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย มักมีองค์ประกอบของความเหนือธรรมชาติ เพื่อเพิ่มความตื่นเต้นเร้าใจ ส่วนมากมีความยาวประมาณ 250-350 หน้า อีกทั้งมีปกและภาพประกอบสไตล์มังงะญี่ปุ่น และมีราคาถูกว่านวนิยายประเภทอื่น ทำให้ดึงดูดกลุ่มผู้อ่านเยาวชนหรือวัยรุ่นได้เป็นอย่างดี (新城, 2006, p. 11-83; 榎本, 2008, p. 1-10; 山中, 2013, p. 33-50)

ให้เป็นตัวละครเอกซึ่งเปรียบเสมือนวีรบุรุษของเรื่อง จึงทำให้ดูแปลกใหม่ และชวนให้ตั้งคำถามถึงเจตนาและประเด็นที่ผู้แต่งต้องการนำเสนอ

จากเนื้อหาโดยสังเขปข้างต้นชี้ให้เห็นว่าไลท์โนเวลชุดฮากาเตะทงคตสึราเม็นซุมีเนื้อหาเกี่ยวกับอาชญากรรม หลังจากที่ผู้วิจัยอ่านไลท์โนเวลชุดนี้ทั้ง 9 เล่มจบแล้วพบว่ามีการปรากฏการณ์หนึ่งเกิดขึ้นในไลท์โนเวลเรื่องนี้คือปรากฏการณ์ “อาชญากรที่เกิดจากอาชญากรรม” โดยผู้วิจัยนำทฤษฎีเกี่ยวกับความรุนแรงมาอธิบายปรากฏการณ์ดังกล่าว

บทความนี้จึงเน้นวิเคราะห์ทฤษฎีหลังของกลุ่มตัวละครเอกจำนวนสามคนที่ก่อตัวขึ้นจนเป็นปัจจัยให้พวกเขาประกอบอาชีพนักฆ่าได้แก่ หลิน บัมปะ และไซโต้ การวิเคราะห์ทฤษฎีหลังของตัวละครจะชี้ให้เห็นถึงประเด็นความรุนแรงเชิงโครงสร้าง ซึ่งเป็นตัวการที่คอยสนับสนุนการก่ออาชญากรรมในไลท์โนเวลเรื่องนี้ ที่นำไปสู่การตระหนักรู้ถึงความร้ายแรงของความรุนแรงเชิงโครงสร้างอันเป็นปัญหาสังคมที่ทุกคนชาติกำลังเผชิญอยู่ ณ ปัจจุบัน

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อวิเคราะห์ปรากฏการณ์ “อาชญากรที่เกิดจากอาชญากรรม” ที่ปรากฏในไลท์โนเวลชุดฮากาเตะทงคตสึราเม็นซุ จากทฤษฎีหลังของตัวละคร

3. ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาทฤษฎีหลังของตัวละครเอกที่ประกอบอาชีพนักฆ่า จำนวน 3 คน ได้แก่ หลิน บัมปะ และไซโต้

4. ต้นฉบับวรรณกรรมและการถอดอักษร

ต้นฉบับวรรณกรรมที่ใช้ในบทความนี้มาจากไลท์โนเวลชุด ฮากาเตะทงคตสึราเม็นซุ 『博多豚骨ラーメンズ』 เล่ม 1-9 โดยผู้วิจัยเป็นผู้แปลตัวอย่างคำสนทนาหรือเหตุการณ์ที่คัดมาจากต้นฉบับภาษาญี่ปุ่นให้เป็นภาษาไทยด้วยตนเอง โดยในกรณีที่ต้องถอดอักษร ผู้วิจัย

ใช้หลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาญี่ปุ่น ฉบับราชบัณฑิตยสภา

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เข้าใจเกี่ยวกับความรุนแรงเชิงโครงสร้างที่ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ “อาชญากรที่เกิดจากอาชญากรรม”
2. นำไปสู่การตระหนักรู้ถึงความร้ายแรงของอาชญากรรม
3. เป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับความรุนแรงในไลท์โนเวลในอนาคต

6. ความรุนแรงเป็นต้นตอของอาชญากรรม และสร้างเหยื่อ: แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

โยฮัน กัลตุง (Galtung, 1969) นักสังคมวิทยาชาวนอร์เวย์ กล่าวว่า มนุษย์มีความต้องการพื้นฐาน 4 ประการ ได้แก่ การดำรงชีวิต (survival) การมีความเป็นอยู่ที่ดี (welfare) การมีเสรีภาพ (freedom) และการมีเอกลักษณ์และความรู้สึกมีความหมายในชีวิต (identity) แต่เมื่อใดที่เกิดอุปสรรค หรือภาวะการณ์ที่ขัดขวางที่ทำให้มนุษย์ไม่ได้รับการสนองตอบอย่างเพียงพอหรือบรรลุวัตถุประสงค์ เรียกว่า ความรุนแรง (violence) นอกจากนี้ เขายังได้จำแนกความรุนแรงเป็น 3 ประเภท เป็นทฤษฎีสามเหลี่ยมความรุนแรง (The Triangle of Violence) ได้แก่ ความรุนแรงทางตรง (direct violence) อันเป็นความรุนแรงโดยบุคคลที่ทำร้ายร่างกายผู้อื่น ความรุนแรงเชิงโครงสร้าง (structural violence) เป็นการใช้ความรุนแรงของผู้มีอิทธิพลที่ทำให้บุคคลที่อยู่ภายใต้โครงสร้างถูกขัดขวางการพัฒนาศักยภาพของชีวิต และความรุนแรงเชิงวัฒนธรรม (cultural violence) เป็นความรุนแรงที่เป็นรากฐานของความรุนแรงทางตรงและความรุนแรงเชิงโครงสร้าง โดยสร้างความชอบธรรมแก่ความรุนแรงทั้งสองประเภทผ่านศาสนา อุดมการณ์ ความเชื่อ หรือประเพณี (Galtung, 1990)

อย่างไรก็ตาม หากกล่าวถึงอาชญากรรม เรามัก

คิดถึงการใช้ความรุนแรงที่ผู้ก่ออาชญากรรมกระทำต่อเหยื่อที่เรารู้จักกันเป็นอย่างดีคือ ความรุนแรงทางตรง เช่น การทำร้ายร่างกาย การปล้นชิงทรัพย์ การข่มขู่จนไปถึงการฆ่า และความรุนแรงอีกประเภทหนึ่งที่แฝงเร้นคอยสนับสนุนให้ความรุนแรงทางตรงดำเนินต่อไปคือ ความรุนแรงเชิงโครงสร้าง ที่กัลตุง ได้ให้นิยามเกี่ยวกับความรุนแรงเชิงโครงสร้างไว้ว่าเป็นการเอาเปรียบทางสังคมของผู้มีอำนาจเหนือกว่าผู้คนส่วนใหญ่ที่เรียกว่า “topdogs” และยิ่งส่งผลให้สังคมมีโครงสร้างและสถาบันที่พยุ่งสถานะแห่งความเหนือกว่านั้นไว้พร้อมทั้งปล่อยให้ผู้คนที่ถูกเอาเปรียบทุกข์ทรมานอย่างไร้ทางออก (ชัยวัฒน์ สถาอานันท์, 2546, น. 49) ไม่เพียงแต่การกอบโกยผลประโยชน์จากผู้มีอำนาจน้อยกว่าเท่านั้น แม้แต่การปล่อยให้เกิดโรคระบาดหรือการปล่อยให้ขาดแคลนอาหาร ขาดแคลนการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนพึงได้รับอย่างเท่าเทียมกันนับเป็นความรุนแรงเชิงโครงสร้างเช่นกัน

ความรุนแรงเชิงโครงสร้างอาจเกิดขึ้นในหลายรูปแบบและต่อบุคคลโดยไม่คำนึงถึงเพศและวัย เพียงผู้มีอำนาจต้องการควบคุมผู้ที่อยู่ใต้อำนาจ “underdogs” เพื่อประโยชน์ของตน หรืออย่างใดอย่างหนึ่งด้วยการบังคับ หรือการล้างสมองให้ยึดปฏิบัติตาม ดังเช่น กรณีฆาตกรเด็กที่เคยปรากฏขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1989 โดยชาร์ลส์ เทย์เลอร์ (Charles Taylor) นำกองกำลังที่เป็นเด็ก ๆ ที่ได้รับการฝึกใช้ปืน AK-47 ซึ่งเป็นอาวุธที่ร้ายแรงที่สุดในยุคนั้น ที่เรียกกลุ่มตนเองว่า National Patriotic Front of Liberia (NPFL) เดินทางเข้ายึดครองไลบีเรีย โดยสังหารผู้คนที่ขวางทางมากถึงสองแสนคน จึงได้ชื่อว่าอาวุธที่อันตรายที่สุดในโลก และเป็นเรื่องที่น่าเศร้าว่าเกิดนักรบเด็กลักษณะนี้แพร่หลายไปยังประเทศอื่นๆ ในเวลาต่อมามากถึงสามแสนคนทั่วโลก โดยนักรบเด็กที่มีอายุน้อยที่สุดเพียง 5 ปี เท่านั้น ที่ต้องปฏิบัติหน้าที่หลายอย่างทั้งเป็นแรงงานให้ สอดแนมให้พวกตน เผ่า นักโทษ ให้บริการทางเพศ ข่มขืนศัตรู ฆ่าฝ่ายตรงข้าม และตายในการรบ เป็นต้น เด็กเหล่านี้ได้ชื่อว่าเป็นฆาตกร

แต่ในขณะที่พวกเขาก็เป็นเหยื่อด้วยในเวลาเดียวกัน (ชัยวัฒน์ สถาอานันท์, 2546, น. 105-107)

พอล ฟาร์เมอร์ (Farmer, 1996) กล่าวว่าความรุนแรงเชิงโครงสร้างและความรุนแรงเชิงวัฒนธรรมล้วนทำให้เกิดความรุนแรงทางตรง หากแต่ความรุนแรงเชิงโครงสร้างจะไม่ปรากฏผู้กระทำ หรือถ้าปรากฏผู้กระทำ อาจไม่รู้ว่า เป็นสิ่งที่ผิดก็เป็นได้เพราะถูกขัดเกลามาให้เชื่อว่าสิ่งที่ทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ในขณะที่ผู้ถูกกระทำ ก็ไม่รู้สึกรู้ว่าได้รับการกระทำ ความรุนแรง โดยความรุนแรงเชิงโครงสร้างนั้นมีรูปแบบและลักษณะที่รับรู้ได้ทั่วไป โครงสร้าง ความรุนแรงทำให้คนกลุ่มหนึ่งมีอำนาจในการทำความรุนแรง หรือเป็นโครงสร้างที่กระตุ้นให้เกิดความรุนแรงได้ ส่วนความรุนแรงเชิงวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงยากที่สุด เพราะเป็นความคิดหรือความเชื่อทางปรัชญาในการดำรงชีวิตที่ผู้คนยอมรับและปฏิบัติตามอย่างเต็มใจ เช่น กรณีการเหยียดสีผิวในสังคมอเมริกัน เป็นต้น สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวถึงความรุนแรงในอาชญาวิทยานั้น ผู้วิจัยพบว่างานวิจัยส่วนใหญ่จะกล่าวถึงการใช้ความรุนแรงทางตรง และความรุนแรงเชิงโครงสร้างต่อผู้หญิงซึ่งเกิดในสังคมปีตารีปไตย ดังเช่นวิทยานิพนธ์เรื่อง ตัวละครหญิงกับปีตารีปไตยในนวนิยายสืบสวนสอบสวนร่วมสมัยของอเมริกา ของสุทัตตา พาหุมนันโต (2560) และ วิทยานิพนธ์เรื่อง ผู้หญิงภายใต้ระบบทุนนิยมในอาชญาวิทยานิพนธ์ร่วมสมัย ของวรานันท์ วรวิฒนานนท์ (2558) ซึ่งกล่าวถึงความรุนแรงที่ผู้หญิงได้รับภายใต้สังคมปีตารีปไตย นำไปสู่การต่อสู้ และขบถต่อกรอบสังคม ซึ่งนำเสนอออกมาในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งการออกมาก่ออาชญากรรมด้วยตนเอง ในประเด็นการผันตัวเป็นอาชญากรของเหยื่อความรุนแรงที่เวลานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของการวิจัยครั้งนี้ หากแต่งานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นมิได้นำเสนอถึงเหตุของการเกิดปรากฏการณ์ “อาชญากรที่เกิดจากอาชญากรรม” มากเพียงพอ ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าจะหากนำทฤษฎีสามเหลี่ยมความรุนแรงและทฤษฎีความต้องการพื้นฐาน 4 ประการของโยฮัน กัลตุงมาใช้

ในการอธิบายเหตุของการเกิดปรากฏการณ์ “อาชญากรที่เกิดจากอาชญากรรม” จะทำให้อภิปรายปรากฏการณ์นี้ชัดเจนยิ่งขึ้น กล่าวคือ ความรุนแรงเชิงโครงสร้าง และความรุนแรงเชิงวัฒนธรรมเป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดการผลิตซ้ำความรุนแรงทางตรง ดังเช่นอาชญากรรมที่เกิดในฮากาตะทางคตสึราเม็นชู เล่มที่ 1 ซึ่งเกิดจากนายทเทศมนตรีผู้มีอำนาจในระดับ “topdogs” พยายามใช้อำนาจจ้านักฆ่าเพื่อลบล้างความผิดของตนเองและลูกชายโรคจิตของเขา รวมถึงชาวเมืองบางคนหรือแม้แต่ผู้ถือกฎหมายในเมืองนี้ที่สนับสนุนธุรกิจรับจ้างฆ่า ทำให้ห่วงโซ่ของความรุนแรงไม่สิ้นสุดลงเสียที ดังตัวอย่างตอนหนึ่งที่ซิงเมตสึซึ่งเป็นตำรวจสืบสวนมาว่าจ้างบัมบะซึ่งเป็นมือสังหารนักฆ่าให้ช่วยสืบหาความจริงเกี่ยวกับคดีการตายของรุ่นพี่ที่เป็นตำรวจสืบสวน

「悪いな馬場。いつもお前にばかり汚れ仕事をさせて」

「気にしなさんな。そういう重松さんだつてこの金用意するのに結構汚れたんやない」
「犯罪者と戦うには、犯罪者になるしかないからな」

(『博多豚骨ラーメンズ』 p. 47)

“โทษทีนะบัมบะ
ต้องให้นายทำงานสกปรกตลอดเลย”

“ไม่ต้องใส่ใจหรอก คุณซิงเมตสึเองก็เถอะ ที่เตรียมเงินนี้มาได้คงทำเรื่องสกปรกไปพอสมควรเลย ไม่ใช่เหรอ” “การจะต่อกรกับอาชญากรคงหนีไม่พ้นที่จะเป็นอาชญากรเสียเองนะ”

(แปลจาก ฮากาตะทางคตสึราเม็นชู เล่ม 1, น. 47)

จากบทสนทนาข้างต้น จะเห็นได้ว่า แม้กระทั่งซิงเมตสึซึ่งเป็นตำรวจยังต้องจ้างวานบัมบะที่เป็นมือสังหารนักฆ่าให้สืบหาความจริง และจัดการคดีคลายคดีถึงแม้จะไม่ได้มีส่วนไหนที่ระบุว่าเป็นบัมบะฆ่าผู้ที่กระทำ

ความผิด แต่การขอโทษที่ให้ทำงานสกปรก ย่อมอนุมานได้อยู่แล้วว่าหมายถึงการฆ่าคน เมื่อพิจารณาแล้วจึงพบว่าเหตุการณ์นี้มีผู้ก่อความรุนแรงทางตรงคือบัมบะที่จะต้องลงมือสังหารผู้ที่ฆ่ารุ่นพี่ของซิงเมตสึ และซิงเมตสึที่ก่อความรุนแรงผ่านการจ้างวานบัมบะด้วยความเชื่อว่า “การต่อกรกับอาชญากรคงหนีไม่พ้นที่จะเป็นอาชญากรเสียเอง” ซึ่งความเชื่อนี้ถือเป็นความรุนแรงเชิงวัฒนธรรมซึ่งหมายถึงวัฒนธรรมที่กำหนดที่สนับสนุนรองรับความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางโครงสร้างก็ตาม (ซิงวัฒน์ สถาอานันท์, 2557, น.72) ในกรณีนี้ความเชื่อดังกล่าวเป็นความเชื่อของฝ่ายตัวละครเอกที่เรียกได้ว่าเป็นเศษเสี้ยวของวัฒนธรรมที่เกิดในโลโก้โนเวลชุดฮากาตะทางคตสึราเม็นชูซึ่งทำหน้าที่สร้างความชอบธรรมต่อการก่ออาชญากรรมเพื่อต่อต้านอาชญากรของกลุ่มตัวละครเอกภายในโลโก้โนเวลชุดนี้ จึงถือเป็นความรุนแรงเชิงวัฒนธรรมที่คำจูนให้เกิดการก่อความรุนแรงทางตรงในโลโก้โนเวลชุดนี้ต่อไปอย่างไม่จบสิ้น

7. ความรุนแรงในสังคมที่ปิดเบี้ยว: ตัวตนของนักฆ่าในโลกสมมุติ

จากการวิเคราะห์ ภูมิหลังของตัวละครเอกที่ประกอบอาชีพนักฆ่าทั้งหมด 3 คน ได้แก่ หลิน บัมบะ และไซโต้ พบว่าตัวละครทั้งสามคนต่างมีอดีตที่ชักนำให้ต้องเลือกเดินในเส้นทางของอาชญากรที่แตกต่างกันไปดังต่อไปนี้

7.1 หลิน เลี่ยนหมิง: เหยื่อของความรุนแรงในครอบครัวตัวละครเอกของโลโก้โนเวลชุดทีมฆ่าราเม็งเดือดที่เป็นนักฆ่าคนสำคัญคนหนึ่งคือ หลิน เลี่ยนหมิง (林憲明) เด็กหนุ่มเชื้อสายจีนวัย 19 ปีที่เดินทางมาทำงานเป็นนักฆ่าในองค์กรมาเฟียข้ามชาติชื่อสมาคมคาคิวเพื่อใช้หนี้และหาเลี้ยงครอบครัว ครอบครัวของหลินประกอบด้วยแม่และน้องสาว ส่วนพ่อของหลินนั้นหายตัวไปพร้อมกับทิ้งหนี้สินจากการพนันไว้เป็นจำนวนมาก หลินในวัยเก้าขวบจึงต้องขายตัวเองเพื่อให้ครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

จากเนื้อหาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ก่อนที่หลินจะผันตัวมาเป็นนักฆ่าซึ่งเป็นอาชญากร หลินได้ตกเป็นเหยื่อของพ่อที่ไร้ความรับผิดชอบที่ทิ้งหนี้สินไว้ก่อนจะหายไป โดยปล่อยให้แม่ของเขาเลี้ยงดูลูกตามลำพังอย่างยากลำบาก และด้วยสถานะของหลินที่เป็นผู้ชายเพียงคนเดียวในบ้าน ทำให้เขาจำต้องเสียสละตัวเองเพื่อลดภาระของครอบครัว² โดยไม่รู้เลยว่าชะตากรรมหลังจากนั้นจะเป็นอย่างไร เรียกได้ว่าเขาตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงทางตรง คือการถูกทอดทิ้งโดยพ่อบังเกิดเกล้า มีหน้าซำ การทอดทิ้งของพ่อครั้งนั้นยังส่งผลให้เกิดความอดอยาก แร้นแค้นภายในครอบครัว ซึ่งเป็นความรุนแรงเชิงโครงสร้างที่ผลักดันให้เกิดความรุนแรงทางตรงอีกครั้งหนึ่งคือหลินขายตัวเองให้นายหน้าค้ามนุษย์ และนั่นเป็นจุดเริ่มต้นของความรุนแรงที่ตามมาเป็นลูกโซ่ในช่วงชีวิต 10 ปีต่อมาของหลิน เพราะเขาถูกพาตัวเข้าไปยังค่ายกักกันสำหรับฝึกฝนนักฆ่ารุ่นเยาว์ นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เส้นทางชีวิตของหลินได้ถูกจำกัดให้เหลือเพียงการประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมาย และในท้ายที่สุดหลินก็ประกอบอาชีพเป็นนักฆ่า ซึ่งอยู่ในวงจรของการใช้ความรุนแรง และสืบสานวงจรนี้ไปอย่างไม่มีการเลือก

หลังจากที่ขายตัวเองให้นายหน้าค้ามนุษย์แล้ว หลินถูกนำตัวไปที่ค่ายกักกันสำหรับฝึกฝนนักฆ่ารุ่นเยาว์ ผู้แต่งได้เล่าถึงเหตุการณ์วันแรกที่หลินถูกพาไปยังค่ายกักกันโดยแฝงนัยยะของความเลวร้ายที่เขาต้องเผชิญ คือการถูกพรากความเป็นมนุษย์ไป เพราะผู้ใหญ่ที่นั่นเห็นเด็กที่ถูกขายมาอย่างเขาเป็นเพียงสิ่งของ ผ่านบทสนทนาของชายผู้พาหลินมาส่งที่หน้าค่ายกักกันไว้ตอนหนึ่งว่า

『この工場は、元々刑務所だったのを立て直して再利用してんだ』(中略)

『工場といっても、つくられるのはお前のほうだな』男は笑っていた。『ここは人間工場なんだ。まだ試験ではあるが、今年から少年の兵器をつくることにし

た。お前は今日から五年間、この中で特殊な訓練を受ける』

人間の工場、少年の兵器、特殊な訓練—理解しがたい言葉が男の口から次々に飛び出す。

『人を殺す勉強をするのさ。立派な殺人兵器になって、裏の組織に買ってもらえるようになる。殺し屋になる奴もいれば、スパイや軍人になる奴もいる。テロリストになる奴もいる』

続く言葉に林はぞっとした。

『一昨日、訓練生が一人死んで、ちょうど欠員が出たんだよ。運がよかったな、お前。でなきゃ今頃は、切り刻まれて心臓を売られているか、金持ちのペド野郎に売り飛ばされてたぜ』

(『博多豚骨ラーメンズ3』 p. 91-92)

“ที่นี่เมื่อก่อนเคยเป็นคุก แล้วสร้างใหม่เป็นโรงงาน”...

... “ถึงจะเรียกว่าโรงงาน แต่สิ่งที่ถูกแปรรูปคือแก่นนั้นแหละนะ” ชายคนนี้หัวเราะ “ที่นี่คือโรงงานมนุษย์ ถึงจะยังอยู่ในช่วงทดลอง แต่ตั้งแต่ปีนี้เป็นต้นไป จะเริ่มผลิตนักฆ่ารุ่นเยาว์ นับตั้งแต่นี้เป็นเวลาห้าปีแถมจะได้เข้าอบรมในหลักสูตรพิเศษที่นี่”

โรงงานมนุษย์ นักฆ่ารุ่นเยาว์ การอบรมหลักสูตรพิเศษ --- คำศัพท์ที่ฟังเข้าใจยากหลุดออกจากปากชายผู้เข้ามาเรื่อย ๆ

“แถมจะได้เรียนวิธีการฆ่าคน เพื่อจะเป็นอาวุธฆ่าคนที่สมบูรณ์แบบแล้วได้รับการซื้อตัวจากองค์กรผิดกฎหมายโง่ละ พวกที่จับไปมีทั้งพวกที่เป็นนักฆ่าบางคนก็ไปเป็นสายลับหรือทหาร แม้แต่ไปเป็นผู้ก่อการร้ายก็มี”

ประโยคที่ชายคนนั้นพูดถัดมาทำเอาหลินเสียววาบไปทั้งตัว

² หากวิเคราะห์ตามบริบทของสังคมจีนแล้ว หลินซึ่งเป็นผู้ชายย่อมได้รับการปลูกฝังด้วยค่านิยมแบบปิตาธิปไตย (patriarchy)* ซึ่งผู้ชายในครอบครัวมีอำนาจเหนือผู้หญิง ทั้งนี้ อำนาจดังกล่าวย่อมมาพร้อมกับความรับผิดชอบในชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกครอบครัว ในกรณีของหลินที่เป็นลูกชายคนโต และเป็นผู้ชายคนเดียวที่เหลืออยู่ จึงต้องรับอำนาจที่พ่วงมาด้วยความรับผิดชอบนี้ต่อจากพ่อที่หายตัวไป *ปิตาธิปไตย (patriarchy) หมายถึง ลักษณะการปกครองของสังคมที่ให้อำนาจกับผู้ชาย โดยสังคมที่ถือระบบชายเป็นใหญ่ (patriarchal principle) เรียกว่าสังคมแบบปิตาธิปไตย (patriarchal society) (อรทัย เพ็ญยุระ, 2561, น. 63)

“สองวันก่อนมีเด็กฝึกหัดตายหนึ่งคนเลยกำลังขาดคนอยู่พอดี แกนโซคติจึงเลยนะ ถ้าไม่มีคนตายปานนี้ แกคงโดนฆ่าแหละเพื่อเอาอวัยวะไปขาย หรือไม่ก็โดนขายให้พวกเศรษฐีโรครจิตไปแล้วละ”

(แปลจาก ฮากาตะทงคตสึราเม็นชู เล่ม 3, น. 91-92)

ชายผู้นี้เรียกค่ายกักกันสำหรับฝึกฝนนักฆ่ารุ่นเยาว์แห่งนี้ว่า “โรงงาน” เป็นการแฝงนัยว่าความเป็นมนุษย์ของหลินได้สิ้นสุดลงแล้ว ต่อจากนี้ไป เขาจะถูกนำตัวส่งโรงงานที่จะตัดแปลงตัวเขาไปเป็นอาวุธมีชีวิต และเขาจะถูกขายให้กับองค์กรที่ทำธุรกิจผิดกฎหมายต่างๆ ด้วยสถานะที่เป็นสินค้าชิ้นหนึ่ง และถึงแม้ว่าเขาจะผ่านช่วงเวลาอันโหดร้ายในค่ายกักกันมาได้ หลินก็ไม่วายตกเป็นเหยื่อของนายจ้างที่คดโกงอีกครั้ง

นายจ้างของหลินชื่อจางเป็นมาเฟียสัญชาติจีนที่ลอบเข้ามาทำธุรกิจค้ำมนุษย์ในญี่ปุ่น เขาจ้างหลินมาเป็นเวลาสองปีนับตั้งแต่หลินจบการศึกษาจากค่ายกักกันมา เขาโขกสับและใช้งานหลินอย่างไร้ความเมตตา หลินต้องยอมอดทนทุกอย่างเพื่อยังชีวิตของแม่และน้องสาวที่ตกเป็นตัวประกันอยู่ เขาจึงไม่สามารถขัดขืนจางได้ และเนื่องจากเขาลักลอบเข้ามาทำงานผิดกฎหมายในประเทศญี่ปุ่น สถานภาพทางสังคมของเขาจึงเรียกได้ว่าเป็นเพียงประชากรชั้นสอง หากทำให้จางไม่พอใจ หลินก็จะตักงานและอดตายในที่สุด

ความจำเป็นในการดำรงชีวิตที่กล่าวมานี้เองได้บีบบังคับให้หลินเป็นผู้ก่อความรุนแรงทางตรงเรื่อยมา เมื่อสืบสาวไปยังต้นเหตุของการมาเป็นนักฆ่าของหลินจะเห็นได้ว่า ความยากจนซึ่งนับเป็นความรุนแรงเชิงโครงสร้างเป็นต้นตอของเหตุการณ์ทั้งหมด ยิ่งในกรณีของหลินที่ความยากจนเกิดจากความไร้ความรับผิดชอบของพ่อบังเกิดเกล้าด้วยแล้ว ยิ่งสะท้อนให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าหลินเป็นผู้ถูกกระทำให้เป็นเหยื่อของความรุนแรงมาก่อนที่จะส่งทอดความรุนแรงไปสู่ผู้อื่น หากหลินไม่เกิดมายากจน และเกิดมาในครอบครัวที่พ่อมีความรับผิดชอบมากกว่านี้ เขาก็ไม่ต้องขายตัวเองแล้วถูกส่ง

ไปค่ายกักกันสำหรับฝึกฝนนักฆ่ารุ่นเยาว์ เมื่อไม่ได้ถูกส่งไปค่ายกักกัน หลินอาจได้รับการศึกษาอย่างเด็กทั่วไป และเติบโตมาประกอบอาชีพสุจริต ไม่ต้องเป็นอาชญากรอย่างเช่นทุกวันนี้ก็เป็นได้

หลายครั้งหลินพยายามดิ้นรนเพื่อให้หลุดพ้นจากวิถีชีวิตของนักฆ่า เห็นได้จากการที่เขาเฝ้าเก็บหอมรอมริบ และขยันทำงานเพื่อที่จะใช้หนี้ให้หมดในเร็ววัน โดยเป้าหมายหลังจากที่เขาใช้หนี้หมดแล้วคือการได้กลับไปใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายกับครอบครัวที่เขารัก แต่ทว่าความฝันของเขาก็พังทลายลงอย่างง่ายดาย เมื่อพบว่าจางได้ขายน้องสาวของเขาให้กับชายหนุ่มโรครจิตซึ่งเป็นลูกของนายยกเทศมนตรีฆ่าข่มขืน มีหน้าจางยังเปิดเผยความจริงอีกว่า แม่ของหลินตายไปตั้งแต่ห้าปีที่แล้ว เงินที่เขาเฝ้าเก็บหอมรอมริบทุกเดือนจึงไม่ได้ถึงมือครอบครัวของเขาเลยแม้แต่หยด

โดยสรุป หลินตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงมาหลายครั้งหลายครา เริ่มจากการถูกพ่อทอดทิ้ง ซึ่งนำพาความอดอยากมาให้ เมื่ออดอยากหลินผู้เป็นลูกชายคนโตซึ่งได้รับการปลูกฝังให้เป็นผู้รับผิดชอบครอบครัวตามกรอบของสังคมนิตาธิปไตยจึงจำต้องแสดงความรับผิดชอบโดยการขายตัวเอง เมื่อขายตัวเองหลินจึงถูกพาไปที่ค่ายกักกันเพื่อฝึกฝนเป็นนักฆ่า เมื่อถูกขัดเกลามาให้เป็นนักฆ่าก็ไม่มีทางเลือกอื่นในการหาเลี้ยงชีพนอกจากการรับจ้างฆ่า เมื่อหลินรับจ้างฆ่าก็กลายเป็นผู้ก่อความรุนแรงเสียเอง โดยไม่อาจขัดขืนนายจ้างได้อย่างเต็มที่ เพราะความเป็นคนต่างด้าวที่ลักลอบเข้ามาทำงานผิดกฎหมายทำให้เขาไม่สามารถร้องขอความช่วยเหลือจากรัฐบาลญี่ปุ่นได้ ต้องก้มหน้ายอมรับชะตาชีวิตของตนเองด้วยความกดดัน

อีกประเด็นหนึ่งกรณีของหลินเป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของความรุนแรงเชิงโครงสร้างในอาชญากรรมค้ำมนุษย์ กล่าวคือ การค้ำมนุษย์ในไลท์โนเวลเรื่องฮากาตะทงคตสึราเม็นชูเป็นอาชญากรรมที่ประกอบขึ้นจากคนสามกลุ่มได้แก่ นายหน้าค้ำมนุษย์ เหยื่อค้ำมนุษย์ และผู้บริโภคราคาค้ำมนุษย์ นายหน้าค้ำมนุษย์มีหน้าที่

หาเหยื่อมาเป็นสินค้าให้แก่ผู้บริโภคราคาคนุขย์ และผู้บริโภคราคาคนุขย์ใช้เงินซื้อเหยื่อจากนายหน้าค้าคนุขย์เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในฐานะสินค้าชิ้นหนึ่ง ซึ่งการที่ระบบของการค้าคนุขย์ยอมให้นายหน้าค้าคนุขย์และผู้บริโภคราคาคนุขย์ตีค่าเหยื่อที่ถูกขายมาเป็นเพียงสินค้านั้นทำให้เหยื่อถูกปฏิบัติตามใจชอบเสมือนเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้ที่จ่ายเงินซื้อ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงลักษณะของความรุนแรงเชิงโครงสร้างที่ “underdogs” (เหยื่อการค้าคนุขย์) ตกอยู่ใต้อำนาจของ “topdogs” (นายหน้าค้าคนุขย์และผู้บริโภคราคาคนุขย์) และได้รับความทุกข์ทรมานอย่างไร้ทางออก ดังเช่นในกรณีของหลินที่หลังจากตกเป็นเหยื่อการค้าคนุขย์ เขาถูกส่งตัวไปยังค่ายกักกันที่เปรียบเสมือนโรงงานที่จะแปรรูปเขาไปเป็น “อาวุธที่มีชีวิต” ซึ่งมีความเป็นไปได้ดังตัวอย่างกรณีนักรบเด็กในประเทศไลบีเรีย (ชัยวัฒน์ สถาอานันท์, 2546, น. 105-107) ที่เยาวชนซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคตถูกใช้เป็นเครื่องมือในการสังหารหมู่ ผู้บริสุทธิ์นับร้อยราย จึงกล่าวได้ว่าเยาวชนที่ถูกฝึกฝนให้เป็น “อาวุธที่มีชีวิต” ดังกล่าวได้ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง ก่อนจะเป็นผู้ก่อความรุนแรงต่อเหยื่อรายอื่นอีกทอดหนึ่ง เรียกได้ว่าเป็นปรากฏการณ์อาชญากรเกิดจากอาชญากรรมโดยแท้

โดยสรุป ตัวตนของหลินในโลกโนเวลเรื่องนี้ จึงเป็นการสะท้อนให้เห็นภาพความทุกข์ทรมานของผู้ที่เข้าไปพัวพันกับห่วงโซ่ของความรุนแรงได้เป็นอย่างดี ในเล่ม 5 ของโลกโนเวลชุดนี้ มีตอนหนึ่งที่หลินกล่าวไว้ว่า “นักฆ่าอย่างฉัน ไม่มีทางมีชีวิตที่มีความสุขหรอกเพราะว่าเป็นอาชญากร” (ฮาเกะทงคตสึราเม็นซุ 5, น. 292) สิ่งหนึ่งที่ผู้แต่งนำเสนอในโลกโนเวลชุดนี้คือ ไม่ว่าจะเลือกประกอบอาชีพนักฆ่าด้วยตนเอง หรือถูกบังคับเชิงสถานการณ์ให้เป็นนักฆ่าก็คืออาชญากรเช่นเดียวกัน และอาชญากรก็ไม่มีทางมีชีวิตที่มีความสุขอย่างคนทั่วไปได้

7.2 บัมบะ เซ็นจิ: เหยื่อของความรุนแรงทางตรง
ผู้ผันตัวมาเป็นมือสังหารนักฆ่า

บัมบะ เซ็นจิ (馬場善治) เป็นนักสืบเอกชนที่

เบื้องหลังทำงานเป็นมือสังหารนักฆ่าด้วยในเวลาเดียวกัน สาเหตุที่เขาทำงานเป็นมือสังหารนักฆ่าเนื่องมาจากตอนที่เขาเรียนอยู่ชั้นมัธยมปลาย เขาประสบกับเรื่องร้ายแรงในชีวิต คือมีชายชื่อเบ็ชโซ เอทาโรบุกเข้าทำร้ายพ่อของเขาจนเสียชีวิต ในขณะที่เขาถูกทำร้ายจนบาดเจ็บสาหัส แต่รอดชีวิตมาได้เพราะได้รับการช่วยเหลือจากมาซาทากะผู้มีอาชีพเป็นมือสังหารนักฆ่า ซึ่งในเวลาต่อมา บัมบะได้ขอเป็นลูกศิษย์เพื่อสืบทอดอาชีพมือสังหารนักฆ่าต่อจากมาซาทากะที่อายุมากแล้ว และเพื่อรอวันที่จะได้แก้แค้นเบ็ชโซที่ฆ่าพ่อของเขา สำหรับเบ็ชโซนั้นแท้ที่จริงแล้วเขาได้รับการว่าจ้างให้มาก่อเหตุโดยเจตนา เมื่อบัมบะพักฟื้นในโรงพยาบาลจนอาการเริ่มดีขึ้นตามลำดับ ทุกวันจะมีตำรวจมาเยี่ยมที่ห้องพักของเขาเพื่อสอบถามคำเพิ่มเติม หนึ่งในตำรวจที่มาเยี่ยมเขาบ่อยครั้งคือนายตำรวจที่ชื่อว่าชิเงมัตสึ วันหนึ่งบัมบะได้ถามคำถามที่ค้างคาใจมาตลอดคือเรื่องความเป็นไปของเบ็ชโซที่เป็นผู้ทำร้ายเขาและพรากชีวิตของพ่อไปจากเขามีใจความว่า

「犯人は、死刑になりますか？」

別所 暎太郎。あの男は、これからどんな裁きを受けることになるのだろうか。そのことが、気がかりだ。すると、

「・・・死刑は、難しいだろうな。初犯ということもあるし」

返ってきた言葉に、愕然とする。

「そんな・・・」と、馬場は呟いた。

「もみ合った末に誤って刺したと主張しているから、情状酌量されて減刑される可能性もある」

重松は気の毒そうな顔をした。

「検察は無期懲役を求刑するつもりだが、刑期はおそらく、長くて二十年、最悪の場合、十数年ってこともあり得るかもしれない。模範囚なら、その分出てくるのも早くなるだろうし」

信じられなかった。

人を殺しておいて、自分から大事な家族を奪って

おいて、犯人は死刑にならない。その事実、落胆する。理不尽だと思った。許せなかった。

(『博多豚骨ラーメンズ8』 p. 73-74)

“คนร้ายจะถูกประหารไหมครับ”

บัมบะได้แต่สงสัยว่า ชายคนนั้นที่ชื่อ เบ็ชโซ เอทาโร่ จะได้รับโทษอย่างไรต่อไป และเมื่อเขาถามเช่นนั้น “...โทษประหารคงจะยากแหละนะ เพราะเป็นการทำผิดครั้งแรกด้วย”

“ไม่จริงน่า...” บัมบะพึมพำออกมา เขารู้สึกช็อกกับคำตอบของซิงเม็ตสึ

“เขาให้การว่าทะเลาะกับพ่อเธอสุดท้ายก็ปลั่งมือแทง ก็มีโอกาที่ศาลจะเห็นว่ามิเหตุสมควรลดหย่อนโทษ”

ซิงเม็ตสึมีสีหน้าเศร้าสลด

“ทางตำรวจตั้งใจจะยื่นฟ้องให้จำคุกตลอดชีวิตนั่นแหละ แต่ไม่แน่ว่าโทษจำคุกนานสุดก็อาจจะราวๆ ยี่สิบปี ในกรณีที่แย่ที่สุดอาจเหลือแค่สิบกว่าปี และถ้าเป็นนักโทษชั้นดีก็อาจจะพ้นโทษเร็วกว่านั้นอีกก็ได้”

ไม่อยากจะเชื่อเลย

ทั้ง ๆ ที่ฆ่าคนตาย ทั้ง ๆ ที่พรากรครอบครัวอันเป็นที่รักของเขาไปแท้ๆ คนร้ายกลับไม่โดนโทษประหาร บัมบะรู้สึกสิ้นหวังกับความจริงนี้ เขาคิดว่ามันไม่มีเหตุผลและไม่น่าให้อภัย

(แปลจาก ฮากาตะทงคตสึราเม็นซุ เล่ม 8, น. 73-74)

เหตุการณ์ที่กล่าวมาเป็นจุดเริ่มต้นของการตัดสินใจก้าวเข้าสู่วงการอาชญากรรมของบัมบะ ผู้แต่งได้บรรยายถึงความรู้สึกโกรธและสับสนต่อบทลงโทษทางกฎหมายที่เบ็ชโซได้รับ โดยผู้แต่งได้เล่าว่าเบ็ชโซเคยทำงานเป็นนักฆ่าที่มีฝีมืออันดับต้นๆ สังเกตเมอร์เตอร์อั้งค์มาก่อนซึ่งหมายความว่าเบ็ชโซฆ่าคนมามากมาย จึงเป็นไปได้ว่าเขาฆ่าพ่อบัมบะเป็นคนแรกและเป็นกรปลั่งมือฆ่าตามที่เขาให้การกับศาล นั่นหมายความว่าเขาให้ความเท็จต่อศาล จึงเป็นผลให้การตัดสินโทษของเขาได้รับการผ่อนจากหนักเป็นเบาว่าความเป็นจริง ถึงแม้บัมบะจะไม่เคยรู้เรื่องนี้มาก่อนก็ตาม แต่ความสูญเสียครั้งนี้ยิ่งใหญ่

เกินที่บัมบะจะทำใจยอมรับผลตัดสินของศาลที่เพียงให้เบ็ชโซจำคุกโดยไม่โดนโทษประหาร ความรู้สึกโกรธในความยุติธรรมที่กล่าวมานี้เองที่ผลักดันให้บัมบะผู้เคยเป็นเพียงเด็กมัธยมปลายธรรมดาๆ คนหนึ่งตั้งปณิธานว่าจะแก้แค้นให้พ่อไม่ว่าต้องใช้วิธีใดก็ตาม

大事な家族の命を奪った男が、のうのうと生きるなんて、許せない。だから、復讐する。別所を殺す。ただそれだけのことだ。警察も法律も、誰もあの男を殺してくれないのなら、自分の手でやるしかない。

(『博多豚骨ラーメンズ8』 p. 90)

เขาไม่อาจยกโทษและยอมปล่อยให้ชายผู้ที่พรากรชีวิตคนสำคัญในครอบครัวของเขาใช้ชีวิตเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้นต่อไปได้ ดังนั้นเขาจึงเลือกที่จะแก้แค้นเขาจะฆ่าเบ็ชโซ มันก็แค่นั้นเอง ในเมื่อตำรวจและกฎหมายไม่ยอมฆ่าชายคนนั้นให้เขา ก็มีแต่ต้องลงมือฆ่าด้วยตนเองเท่านั้น (แปลจาก ฮากาตะทงคตสึราเม็นซุ เล่ม 8, น. 90)

เมื่อพิจารณาจากตัวอย่างที่คัดมาข้างต้นพบว่า บัมบะคิดว่าเบ็ชโซสมควรได้รับโทษประหาร เพราะในเมื่อเบ็ชโซฆ่าพ่อของเขา เบ็ชโซย่อมต้องชดใช้ด้วยชีวิตของเขาเช่นกันถึงจะสาสมกับสิ่งที่เขากระทำลงไป ซึ่งความรู้สึกเช่นนี้ของเหยื่อที่ถูกกระทำอย่างบัมบะเป็นเหตุให้รัฐมีระบบลงโทษผู้กระทำความผิดขึ้นมา บิตเนอร์และแพลต (Bittner and Platt) (อ้างถึงใน ฉัญญรัตน์ ทิวถนอม, 2553, น. 348) กล่าวว่า รัฐใช้วิธีการลงโทษเพื่อการกระจายผลประโยชน์ของความยุติธรรม โดยรัฐทำให้ประชาชนรู้สึกว่าได้รับความยุติธรรม และการลงโทษนั้นยังเป็นเหมือนของขวัญ หรือการเยียวยารักษาจากรัฐ ในการทำให้ผู้กระทำความผิดรู้สึกดีขึ้นเสมือนกับได้รับการไถ่บาป เรียกว่า การลงโทษเพื่อการแก้แค้นทดแทน (Retribution)³ แต่เมื่อโทษที่จำเลยได้รับไม่สามารถชดเชยความรู้สึกสูญเสียของเหยื่อได้ เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นคือการแก้แค้นดังเช่นในกรณีของบัมบะที่รู้สึกว่าคุณเองไม่ได้รับความยุติธรรมจากกฎหมาย นำไปสู่ความรู้สึกไร้ที่พึ่งและหมดศรัทธาในกระบวนการยุติธรรม

ของสังคม ซึ่งความรู้สึกดังกล่าวผลักดันให้บัมบะ เกิดความคิดที่จะแก้แค้นโดยการสังหารเบ็ชโซด้วยตนเองอันเป็นการตอบโต้ความรุนแรงโดยใช้ความรุนแรง อีกทั้งกรณีของบัมบะเขาถึงกับยอมเป็นอาชญากรเพื่อที่จะได้แก้แค้นให้พ่อโดยการผันตัวมาเป็นมือสังหารนักรฆ่า ทำให้จากตอนแรกที่เขาจะฆ่าเบ็ชโซเพียงคนเดียว เขากลับต้องลงมือสังหารนักรฆ่าคนอื่นๆ ตามหน้าที่อีกด้วย จากกรณีของบัมบะดังที่กล่าวมา ชี้ให้เห็นว่าการตกเป็นเหยื่อในอาชญากรรมของเขาเพียงครั้งเดียวได้ให้กำเนิดอาชญากรรายใหม่ในรูปแบบมือสังหารนักรฆ่าที่ต่อมาได้พรากชีวิตผู้อื่นเป็นจำนวนมาก เรียกได้ว่าเป็น “ปรากฏการณ์อาชญากรที่เกิดจากอาชญากรรม” หรืออีกแง่หนึ่งบัมบะได้ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงเชิงโครงสร้างคือ “ระบบสังคมที่ยอมรับการมีอยู่ของนักรฆ่า” ดังจะเห็นได้จากการสร้างความชอบธรรมให้แก่อาชืพมือสังหารนักรฆ่าภายในห้องเรื่องว่าตำรวจมีความจำเป็นต้องจ้างมือสังหารนักรฆ่าไปจัดการนักรฆ่าด้วยกันเองเพราะกฎหมายไม่สามารถเอาผิดนักรฆ่าเหล่านั้นได้ ซึ่งมีมือสังหารนักรฆ่าก็คือนักรฆ่าประเภทหนึ่ง เพราะเป็นอาชืพที่พรากชีวิตของคนอื่นเช่นเดียวกัน การยอมรับให้สังคมมีมือสังหารนักรฆ่าจึงไม่ต่างกับการยอมรับการมีอยู่ของอาชืพนักรฆ่า และระบบสังคมที่ว่านี้เอื้อให้บัมบะที่เป็นเพียงวัยรุ่นธรรมดา ๆ คนหนึ่งผันตัวมาเป็นมือสังหารนักรฆ่าผู้ก่อความรุนแรงทางตรงต่อนักรฆ่าอีกที ที่กล่าวคือ หากสังคมในเรื่องนี้ไม่สนับสนุนการมีตัวตนอยู่ของนักรฆ่าตั้งแต่แรก ชายผู้ว่าจ้างเบ็ชโซก็ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากระบบนักรฆ่าที่มีอยู่ทำร้ายร่างกายบัมบะ และฆ่าพ่อของเขาได้ และหากเป็นเช่นนั้น บัมบะก็ไม่มีแรงจูงใจใด ๆ ที่จะประกอบอาชืพมือสังหารนักรฆ่าซึ่งเป็นการสืบทอดห่วงโซ่ของความรุนแรงในสังคมอย่างหนึ่ง ที่แม้จะดูเหมือนเป็นการแก้ปัญหาอาชญากรรม

ที่ไม่สามารถปราบปรามโดยใช้กฎหมายได้ แต่ผู้แต่งได้เน้นย้ำหลายครั้งว่า แม้อาชืพของบัมบะจะเป็นการปราบปรามอาชญากร แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าเขาเป็นวีรบุรุษผู้ใสสะอาด ในทางตรงกันข้าม มือทั้งสองข้างของเขาได้ถูกย้อมด้วยเลือดของอาชญากรมากมาย จึงมีสถานะเป็นฆาตกรไปโดยปริยาย

7.3 ไซโต้: เหยื่อผู้ถูกสวมหัวโขนของนักรฆ่า

ไซโต้ (斎藤) เป็นชายหนุ่มที่เพิ่งเรียนจบจากมหาวิทยาลัยในกรุงโตเกียวและกำลังหางานทำ แต่แม้ว่าเขาจะสมัครงานไปถึง 50 แห่งแต่ไม่มีบริษัทไหนรับเขาเข้าทำงานเลยแม้แต่ที่เดียว จนกระทั่งวันหนึ่งเขาได้สมัครงานกับบริษัทจัดหางาน โดยไม่รู้มาก่อนว่าบริษัทที่ดูแสนจะธรรมดาอันเบื้องหลังคือบริษัทรับจ้างฆ่าขนาดใหญ่ที่มีสาขาอยู่ทั่วประเทศญี่ปุ่นซึ่งมีชื่อในวงการว่า “เมอร์เดอร์อิงค์” ในการสอบสัมภาษณ์กรรมการถามผู้เข้าสอบว่า “ถ้ามีคนที่คุณอยากฆ่าให้ได้ คุณจะทำอย่างไร” ผู้เข้าสอบทุกคนตอบคำถามในแนวทางเดียวกันว่า “การฆ่าคนเป็นเรื่องผิดกฎหมาย และผิดศีลธรรม ดังนั้นจึงไม่สามารถฆ่าคนได้” ไซโต้เห็นเช่นนั้นจึงคิดว่าควรตอบคำถามให้แตกต่างจากผู้เข้าสอบคนอื่น ๆ เพื่อเพิ่มโอกาสที่จะได้รับการว่าจ้างมากขึ้น เขาจึงตอบไปว่า “ผมเป็นคนไร้ความสามารถและขี้ขลาด หากต้องการฆ่าใครจริง ๆ ผมจะจ้างให้คนอื่นฆ่าคนคนนั้นแทนครับ” ซึ่งเป็นคำตอบที่โดนใจกรรมการเป็นอย่างยิ่ง เพราะคำตอบของไซโต้แสดงให้เห็นว่าเขายอมรับการฆ่าคน ซึ่งแตกต่างจากผู้เข้าสอบคนอื่น ๆ ที่ปฏิเสธการฆ่าคน เพราะคิดว่าเป็นเรื่องผิดกฎหมาย ด้วยเหตุที่เมอร์เดอร์อิงค์เป็นบริษัทรับจ้างฆ่าไซโต้จึงสอบผ่าน แม้ว่าจะไม่มีทักษะในการฆ่าคน แต่บริษัทมีโปรแกรมอบรมพนักงานใหม่อยู่แล้ว ความไร้ทักษะของไซโต้จึงไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน ไซโต้มีความยินดีอย่างยิ่งที่สอบผ่าน โดย

³ การลงโทษเพื่อการแก้แค้นทดแทน (Retribution) เป็นแนวคิดที่มีการพัฒนาจากปรัชญาพื้นฐานว่า อาชญากรรมเป็นการประทุษร้ายต่อผู้อื่นจึงสมควรที่จะได้รับการลงโทษสนองตอบแก้แค้นให้สาสมอย่างรุนแรงกับอาชญากรรมที่ได้ก่อขึ้นทำให้รูปแบบของการลงโทษมีลักษณะที่รุนแรงโหดร้าย ซึ่งมีนักปรัชญาชาวเยอรมันชื่อ อิมมานูเอล คานท์ (Immanuel Kant) ได้ให้เหตุผลสนับสนุนความคิดทฤษฎีนี้ว่า ผู้ซึ่งจงใจทำกรรมอันเป็นธรรมจะต้องถูกลงโทษที่ได้สัดส่วนพอดีทั้งสภาพและความหนักเบากับความผิดของเขา ถ้าสังคมไม่ลงโทษผู้กระทำผิดก็เท่ากับสังคมยอมรับรองการกระทำของเขา และการลงโทษในทุกกรณีจะต้องเนื่องมาจากเหตุว่าบุคคลที่ถูกลงโทษได้กระทำความผิดอาญาเท่านั้น (สมหมาย ใจชื่อ, 2560, น. 12; Andenaest, 1970, p. 649).

หารู้ไม่ว่าตนเองได้ก้าวขาเข้าไปในวงการนักร้องโดยไม่รู้ตัว และไม่สามารถถอยหลังกลับออกมาได้ เนื่องจากเมอร์เดอริงค์มีระบบรักษาความลับขององค์กรที่ค่อนข้างเข้มงวด ทำให้ไซโต้ที่ไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากผันตัวมาเป็นนักร้องด้วยความจำยอม มิเช่นนั้นเขาจะถูกฆ่าปิดปากเพื่อรักษาความลับ ซึ่งแน่นอนว่าคนธรรมดาที่เรียนจบปริญญาตรีอย่างเขาไม่มีทางเป็นนักร้องมือฉมังได้

「転勤先でも結果を残せなかったら、どうなるかわかってますね？」

「はい」と返事をしたが、実際わからなかった。どうなるのか、想像もつかない。

「首を切られる覚悟くらいは、しておいてくださいね」

なるほど、左遷の次は解雇、無償トレードの次は戦力外通告というわけか。「・・・肝に銘じておきます」

「あなた、首を切るっていう意味わかってます」
馬鹿にしやがって、と思った。それくらい知っている。いくら三流大学の出身とはいえ、そんな慣用語を知らないほど常識がないわけじゃない。

「わかってます。解雇するという意味ですね」
「いいえ」そんな甘い世界ではなかった。「文字通りですよ。刃物で首を切り落とす、という意味です。」
(『博多豚骨ラーメンズ』 p. 27-28)

“คุณรู้ตัวใช่ไหมครับว่าจะเกิดอะไรขึ้นถ้าคุณทำผลงานไม่ได้เลยในที่ทำงานใหม่”

“ครับ” ถึงจะตอบไปเช่นนั้น แต่ความจริงคือไม่รู้คิดไม่ออกเลยว่าจะเกิดอะไรขึ้น

“อย่างน้อยก็เตรียมใจถูกไล่ออก/เลิกจ้างด้วยแล้วกันครับ”

อย่างนี้เอง ถัดจากถูกย้ายงานก็คือโดนเลิกจ้างต่อจากการให้ย้ายทีมไปฟรีๆ ก็คือการประกาศยกเลิกสัญญาสินะ “ผมจะจำไว้ให้ขึ้นใจครับ”

“นี่คุณนะ เข้าใจความหมายของคำว่าโดนตัดคอแน่นะ?”

อย่ามาดูถูกกันนะเว้ย ไซโต้คิดในใจ เรื่องแค่นี้รู้อยู่แล้ว ถึงจะจบจากมหาวิทยาลัยท้ายแถวแต่ก็ได้ไร้สามัญสำนึกถึงขนาดไม่รู้สำนวนพื้น ๆ แค่นี้

“เข้าใจครับ หมายถึงถูกเลิกจ้างใช่ไหมล่ะครับ”
“เปล่า” โลกนี้มันไม่สวยงามขนาดนั้น “ความหมายตรงตามตัวอักษรนั่นแหละครับ คือเอาเม็ดตัดคอจนหลุดจากบ่า”

(แปลจากฮากาตะทงคตสึราเม็นซู เล่ม 1, น. 27-28)

บทสนทนาข้างต้น เป็นบทสนทนาระหว่างนายจ้างและไซโต้ ที่เกิดขึ้นขณะที่เขากำลังจะถูกส่งตัวไปประจำการที่บริษัทสาขาในจังหวัดฟูกูโอกะ เพราะเขาไม่สามารถฆ่าคนตามที่นายจ้างสั่งได้เลยแม้แต่คนเดียว ไซโต้ประเดิมงานชิ้นแรกด้วยความล้มเหลวเช่นเคย วันนั้นไซโต้ได้รับคำสั่งให้ไปหานักศึกษาหนุ่มคนหนึ่ง เขาจึงสะเตาะกลอนห้องพักของนักศึกษาคนนั้นขณะที่เขาไม่อยู่ที่ห้องระหว่างที่ไซโต้กำลังซ่อนตัวในห้องพักของเหยื่อเพื่อซุ่มโจมตีเหยื่อนั่นเอง เขากลับถูกลักพาตัวโดยนักแก๊งค์นักร้องที่ชื่อจิโร่ที่ได้รับการจ้างวานมาจากลูกค้าให้ไปแก๊งค์นักศึกษาหนุ่มคนนั้นเช่นกัน โดยจิโร่เข้าใจผิดว่าไซโต้คือนักศึกษาผู้เป็นเจ้าของห้องตัวจริงคนเดียวกับที่เขาได้รับการจ้างวานมาจากลูกค้าให้ไปแก๊งค์ ไซโต้ที่ไซโต้อธิบายว่าเป็นคนละคนกันจึงรอดตัวมาได้ แต่จากนั้นไม่นาน ไซโต้ก็ถูกมอมยาโดยนักร้องสังกัดนายเทศมนตรีเพื่อจัดฉากให้เขาเป็นแพะรับบาปในคดีฆ่าข่มขืนน้องสาวของหลิน เขาถูกนำตัวไปที่ห้องพักในโรงแรมแห่งหนึ่ง ซึ่งมีศพของน้องสาวหลินที่ถูกฆ่าตายโดยลูกชายโรคจิตของนายเทศมนตรีนอนอยู่บนเตียงเดียวกัน พอรู้สึกตัวก็ต้องหนีการตามล่าของตำรวจหัวซุกหัวซุนเพราะถูกเข้าใจผิดว่าเป็นคนฆ่าน้องสาวของหลิน

จากเหตุการณ์ข้างต้น อาจตั้งข้อสังเกตได้ว่าชีวิตของไซโต้ปั่นป่วนวุ่นวายเพราะโชคร้ายที่เขาบังเอิญไปสมัครงานกับบริษัทรับจ้างฆ่า แต่แท้ที่จริงแล้วความโชคร้ายของเขาไม่ใช่ความบังเอิญ แต่มีเหตุมาจากความกดดันที่กำลังจะอดตายจากการตกงาน การที่เขาพลาดหวังจาก

การสมัครงานไปถึง 50 แห่งนั้นเป็นตัวเลขที่ไม่ธรรมดา จึงไม่อาจเรียกได้ว่าเป็นเพียงความโชคร้ายซึ่งไร้อะไรที่ไป โดยหากพิจารณาจากบทสนทนาข้างต้นทำให้ทราบว่า โชโดเรียนจบจากมหาวิทยาลัยที่ไม่มีชื่อเสียงซึ่งผู้วิจัย คิดว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เขาพลาดหวังจากการสมัครงานไปถึง 50 แห่ง เพราะเป็นที่รู้จักกันว่าสังคมญี่ปุ่น เป็น “สังคมนิยมวุฒิการศึกษา” (學歷社会)⁴ ที่ให้ความสำคัญกับระดับการศึกษา และความมีชื่อเสียงของสถาบันการศึกษาเป็นอย่างมาก โชโดที่จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยชั้นปลายแถวจึงไม่เป็นที่ต้องการของ นายจ้างที่มีแนวคิดว่าคุณค่าการที่มีความสามารถย่อมจบ การศึกษาจากมหาวิทยาลัยชั้นนำ ทำให้โชโดเคราะห์ซ้ำกรรมซัดไปเจอกับเมอร์เดอร์ริงค์ในที่สุด

สำหรับเมอร์เดอร์ริงค์ที่เป็นบริษัทรับจ้างฆ่าใน โลทโนเวลชุดนี้ไม่เพียงแต่เป็นสัญลักษณ์ชี้ให้เห็นถึงความรุ่งเรืองของธุรกิจรับจ้างฆ่าเท่านั้น แต่ยังแสดงให้เห็นถึงความรุนแรงเชิงโครงสร้างที่เกิดขึ้นในสังคมของ โลทโนเวลชุดนี้อีกด้วย กล่าวคือสภาพการณ์ที่แม้ว่าจะมี ผู้เสียหายจากการตกเป็นเหยื่อของธุรกิจรับจ้างฆ่า จำนวนมากก็ตาม แต่ธุรกิจรับจ้างฆ่าก็ยังสามารถดำรงอยู่ ได้โดยไม่ทำที่ว่าจจะล่มสลายแต่อย่างใด ซึ่งสภาพการณ์ เช่นนี้เกิดจากธุรกิจรับจ้างฆ่าในโลทโนเวลเรื่องนี้สามารถ ทำรายได้อย่างมหาศาลจากการอุดหนุนของประชากร บางส่วน ไม่เว้นแม้แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งควรเป็นฝ่าย ปร่าปรวมธุรกิจผิดกฎหมายกลับเป็นผู้สนับสนุนธุรกิจ รับจ้างฆ่าเสียเอง ดังนั้นสังคมในโลทโนเวลเรื่องนี้จึงเรียก ได้ว่าเป็น “สังคมที่ยอมรับการมีตัวตนอยู่ของนักฆ่า”

ผู้แต่งได้ใช้ตัวละครอย่างโชโดเป็นตัวอย่างของ คนธรรมดาที่บังเอิญต้องเข้าไปข้องแวะกับอาชญากรรม

เพื่อเป็นการจำลองสถานการณ์ที่คนธรรมดาๆ อย่าง พวกเราต้องเข้าไปพัวพันกับอาชญากรรม กรณีของโชโด แตกต่างจากกรณีของหลินที่ได้รับการฝึกฝนให้เป็นนักฆ่า ตั้งแต่เด็ก ขณะที่โชโดแทบไม่มีความสามารถในการเอา ตัวรอดเพื่อใช้ชีวิตในวงการอาชญากรรมเลยแม้แต่น้อย เพราะเขาไม่ได้เตรียมพร้อมสำหรับการใช้ชีวิตอย่าง อาชญากรตั้งแต่แรก เขาจึงตกเป็นเหยื่อของอาชญากร คนอื่นๆ ในโลทโนเวลเรื่องนี้ยิ่งเยือกเยิ้ม ดั่งที่กล่าวมา ข้างต้นแล้ว ซึ่งหากผู้อ่านโลทโนเวลชุดนี้ได้ย้อน กลับมาทบทวนถึงเหตุการณ์ที่โชโดประสบในท้องเรื่อง จะสามารถจินตนาการได้ไม่ยากว่าหากตนเองต้องตก เป็นเหยื่ออาชญากรรมเข้าสักวันหนึ่งจะต้องประสบ พบเจอกับอะไรบ้าง ซึ่งประเด็นนี้เป็นหัวใจสำคัญข้อหนึ่ง ที่ผู้แต่งต้องการนำเสนอในโลทโนเวลชุดนี้ เห็นได้ จากปัจจัยลึกลับของอากาศตงทงคตสีราเม็นซุ เล่มที่ 7 ใจความโดยย่อว่า “หากทุกท่านได้อ่านโลทโนเวลชุดนี้ แล้วอยากให้ตระหนักเสมอว่าอาชญากรรมเป็นเรื่อง ไกลตัวมากกว่าที่คิด” ซึ่งสอดคล้องกับการนำเสนอ ตัวละครเอกที่ประกอบอาชีพเป็นนักฆ่าทั้งสามให้เป็น เหยื่ออาชญากรรม เพื่อแสดงถึงความร้ายแรงของ อาชญากรรมที่ไม่เพียงสร้างเหยื่อผู้เคราะห์ร้าย แต่อาจ นำไปสู่การเกิดอาชญากรรายใหม่ซึ่งเป็นผู้สืบทอดห่วงโซ่ ของอาชญากรรมให้ดำเนินต่อไป ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ อาชญากรที่เกิดจากอาชญากรรมดังเช่นที่กล่าวมาแล้ว

8. บทสรุป

จากผลการศึกษาข้างต้นชี้ให้เห็นว่า กลุ่มตัวละคร เอกที่ประกอบอาชีพเป็นนักฆ่าในโลทโนเวลชุดนี้ ต่างตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงเชิงโครงสร้างที่ผลักดัน

⁴ “สังคมนิยมวุฒิการศึกษา” (學歷社会) หมายถึง สังคมที่ให้ความสำคัญกับวุฒิการศึกษามากที่สุดในการกำหนดสถานภาพทางสังคม (渡辺, 2006, p. 87) ในที่นี้กล่าวถึงกรณี การรับสมัครงานในประเทศญี่ปุ่นที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยของผู้สมัครจบการศึกษามากเป็นพิเศษ ซึ่งทัศนคติเช่นนี้มีที่มาจากความสำคัญ กับการศึกษาของชาวญี่ปุ่นซึ่งเกิดจากการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ในสมัยเมจิตรงกับปี ค.ศ. 1872 ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียมกัน จนเกิดเป็น ค่านิยมของชาวญี่ปุ่นที่ให้ความสำคัญกับสถาบันการศึกษา และเชื่อมั่นว่าผู้ที่จบการศึกษาย่อมเป็นบุคคลที่มีคุณภาพและย่อมเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานตามมา กระแส ความต้องการส่งเสียลูกหลานให้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยจึงมีมากขึ้นเป็นลำดับ ส่งผลให้มีการก่อตั้งมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้นตามความต้องการของประชาชน พร้อมๆ กับการแข่งขัน แข่งคุณภาพระหว่างมหาวิทยาลัยภายในประเทศ นำไปสู่การจัดลำดับมหาวิทยาลัยชั้นนำ อันทำให้เกิดค่านิยมการให้ความสำคัญกับประวัติการศึกษาของบัณฑิตในการคัดเลือก บุคคลเข้าทำงานในสถานประกอบการ กล่าวคือบัณฑิตที่จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยชั้นนำย่อมมีโอกาสดำเนินการคัดเลือกเข้าทำงานมากกว่าบัณฑิตที่จบการศึกษา จากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงน้อยกว่า เพราะผู้ประกอบการมีความเชื่อมั่นในสถาบันการศึกษาดังกล่าวที่คุณภาพ (渡辺, 2006; 中島, 2018).

ให้พวกเขาประกอบอาชีพนักร้องอย่างไม่มีทางเลือก ผู้วิจัยคิดว่าอาชญากรรมเปรียบเสมือนหลุมลึก ที่หากใครตกลงไปในหลุมที่ว่ำนั้นแล้วก็ไม่มีทางปีนกลับออกมาจากปากหลุมได้ หรือหากปีนออกมาได้สำเร็จ ก็เป็นไปได้โดยที่จะไม่เลอะดินโคลนที่อยู่ภายใน เปรียบเสมือนกับเมื่อบุคคลหนึ่งเข้าไปพัวพันกับอาชญากรรมโดยเต็มใจหรือไม่เต็มใจก็ตาม ก็เป็นไปได้ยากที่จะหลุดพ้นจากการข้องเกี่ยวกับอาชญากรรม หรือหากหลุดพ้นออกมาได้ ความทรงจำครั้งยังอยู่ภายใต้เงาของอาชญากรรมก็ยังคงตามหลอกหลอน เหมือนดินโคลนที่ติดเสื้อผ้ามาเมื่อเขาปีนพ้นออกจากปากหลุมแล้ว

ในกรณีของหลิน การเข้าไปข้องเกี่ยวกับอาชญากรรมของเขานั้น เหมือนการถูกผลักให้ตกลงไปในหลุมโดยพ่อที่ไร้ความรับผิดชอบ หลินตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ เขาถูกนำตัวไปยังค่ายกักกันเพื่อฝึกฝนนักฆ่ารุ่นเยาว์ ซึ่งผู้แต่งได้เปรียบเทียบสถานที่แห่งนี้เป็น “โรงงาน” ส่วนหลินนั้นเป็นวัตถุดิบที่จะถูกแปรรูปไปเป็น “อาวุธที่มีชีวิต” หลินที่ยังเด็กไม่อาจช่วยเหลือตัวเองให้ปีนออกมาจากหลุมแห่งอาชญากรรมได้ เขาจึงจำต้องมีชีวิตอยู่โดยปรับตัวให้สามารถอยู่ในหลุมแห่งอาชญากรรม โดยได้แต่ภาวนาว่า เมื่อเขาเติบโตขึ้น และแข็งแรงมากพอจะสามารถปีนพ้นออกจากปากหลุมได้ แต่ทว่า การที่เขาได้ถูกดัดแปลงให้เปลี่ยนสภาพจากคนธรรมดาให้เป็น “อาวุธที่มีชีวิต” แล้ว ย่อมไม่สามารถกลับมาใช้ชีวิตได้อย่างเดิม เขาจึงต้องมีชีวิตต่อไปด้วยการฆ่าคน หลินจึงเปลี่ยนจากเหยื่อของการค้ามนุษย์ไปเป็นนักฆ่าผู้ทำหน้าที่พรากชีวิตของคนอื่นตามคำสั่งของนายจ้าง ดังนั้นการเป็นนักฆ่าของหลินจึงเกิดจากอาชญากรรมคือ การค้ามนุษย์ เรียกได้ว่าเป็นปรากฏการณ์ที่อาชญากรรมสร้างอาชญากรอย่างแท้จริง

ในกรณีของไซโต้ การเข้าไปเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมของเขานั้น เหมือนการพลัดตกลงไปในหลุมโดยความบังเอิญ หากพิจารณาแล้วจะพบว่าไซโต้ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงเชิงวัฒนธรรมคือ “ระบบการรับเข้าทำงาน” ของประเทศญี่ปุ่น เพราะไซโต้เรียนจบจาก

มหาวิทยาลัยระดับหางแถว ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าสังคมญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ในการสมัครงานเป็นอย่างมาก ค่านิยมนี้เอง ทำให้ไซโต้สอบเข้าทำงานไม่ผ่านหลายที่ เป็นเหตุให้เขาต้องบังเอิญไปเจอกับเมอร์เตอร์ริงค์ซึ่งเป็นบริษัทรับจ้างฆ่า หลังจากนั้นเขาจึงถูกบีบบังคับโดยกฎของบริษัทไม่ให้ลาออกจำต้องประกอบอาชีพเป็นนักฆ่าอย่างไม่มีทางเลือก กล่าวได้ว่ากรรมของไซโต้ นั้นเข้าข่ายปรากฏการณ์อาชญากรที่เกิดจากอาชญากรรมเช่นเดียวกัน

สุดท้าย ในกรณีของบัมบะ แม้จะดูเหมือนว่าเขาตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงทางตรงเพียงอย่างเดียว แต่แท้ที่จริงแล้วเขาตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงเชิงโครงสร้างก่อนที่จะตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงทางตรงเสียด้วยซ้ำ กล่าวคือ การที่เขาและพ่อของเขาถูกเบีโซทำร้ายร่างกายนั้นเป็นความรุนแรงทางตรงแต่เมื่อสืบสาวไปจะพบว่าเบีโซเป็นนักฆ่าที่ถูกจ้างมาให้ก่อเหตุอีกทีหนึ่งในกรณีนี้จึงกล่าวได้ว่า “การยอมรับให้นักฆามีตัวตนอยู่” ของสังคมในไลท์โนเวลเรื่องนี้ ซึ่งเป็นความรุนแรงเชิงโครงสร้างคือตัวการที่สนับสนุนให้เกิดโศกนาฏกรรมครั้งนี้ขึ้นมา แม้แต่ตำรวจซึ่งเป็นผู้รักษากฎหมายยังใช้นักฆ่าเป็นเครื่องมือในการจัดการอาชญากรด้วยกัน และสาเหตุของการที่ต้องใช้อาชญากรในการจัดการกับอาชญากรด้วยกันเองเป็นเพราะกฎหมายไม่สามารถเอาผิดอาชญากรที่มีอำนาจเหนือกฎหมายได้ ในท้ายที่สุดจึงลงเอยที่ “ความอยุติธรรมและความไม่เท่าเทียมทางอำนาจ” ที่ปรากฏในสังคม อันเป็นความรุนแรงเชิงโครงสร้างที่พบเห็นได้ในทุกสังคมมนุษย์คือตัวการที่แท้จริงที่ทำให้เกิดโศกนาฏกรรมในครั้งนี้ และอาชญากรรมในบางกรณีก็เป็นตัวการให้เกิดอาชญากร ดังเช่นกรณีของบัมบะที่ตัดสินใจก้าวขาหลุมแห่งอาชญากรรมด้วยตนเอง เพื่อแก้แค้นให้พ่อที่จากไป แม้ว่าการกระทำของเขาทุกครั้งจะเป็นการฆ่าเพื่อปราบปรามอาชญากรรมและทางคืนความยุติธรรมให้เหยื่อผู้เคราะห์ร้าย แต่การ

พรากชีวิตของผู้อื่นไม่ว่าคนๆ นั้นจะเป็นคนเลวขนาดไหน ก็ถือเป็นการก่ออาชญากรรมอยู่ดี

จากประเด็นที่กล่าวมาข้างต้นนำไปสู่ข้อสรุปว่าการก่ออาชญากรรมไม่เพียงส่งผลให้เกิดผู้เสียหายหรือเหยื่อของอาชญากรรมเท่านั้น แต่ยังเป็นต้นเหตุให้เกิดอาชญากรรมรายใหม่ซึ่งถูกบีบบังคับด้วยความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ 4 ประการ ตามทฤษฎีของโยฮัน กัลตุง (Galtung, 1969; 1990) ได้แก่ การดำรงชีวิต การมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี การมีเสรีภาพ และการมีเอกลักษณ์และความรู้สึกมีความหมายในชีวิต ซึ่งความต้องการพื้นฐานที่กล่าวมานี้สะท้อนผ่านตัวละครเอกที่ประกอบอาชีพนักฆ่าทั้งสามคนอย่างชัดเจน กล่าวคือ ถึงแม้ว่าชีวิตของพวกเขาทั้งสามจะพลิกผันหลังจากตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม พวกเขาต้องการที่จะมีชีวิตอยู่ดังเช่นในกรณีของไซโต้ที่ต้องการทำงานเป็นนักฆ่าสังกัดเมอร์เดอร์อิงค์อย่างจำยอมเพื่อไม่ให้ถูกฆ่าปิดปากหลืนที่ต้องปรับตัวและใช้ชีวิตในฐานะฆาตกรเพื่อความ เป็นอยู่ที่ดีขึ้นของครอบครัว และหวังว่าหากใช้หนึ่งจรรยาบรรณ เขาจะได้รับอิสรภาพ ส่วนในกรณีของบัมบะ เขาสูญเสียเป้าหมายในการดำรงชีวิตเมื่อต้องตัดใจจากความฝันที่ต้องการเป็นนักกีฬาเบสบอลมืออาชีพ เขาจึงต้องสร้างความหมายในการมีชีวิตอยู่ขึ้นมาใหม่ ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าเศร้าที่จิตใจอันบอบช้ำจากความสูญเสียและความรู้สึกไม่ได้รับความยุติธรรมจากกฎหมาย ได้ชักนำให้เขานำการแก้แค้นให้พ่อที่ถูกฆ่ามาเป็น ความหมายในการมีชีวิตอยู่ต่อไปของตนเอง ซึ่งอีกมุมหนึ่ง การใช้ความรุนแรงตอบโต้ความรุนแรงเช่นนี้ มิได้ก่อโทษแก่สังคมเพียงอย่างเดียว แต่มีคุณต่อผู้ใช้

ความรุนแรง เพราะเกื้อหนุนให้เกิดพัฒนาการส่วนบุคคลของผู้ใช้ความรุนแรงที่กำลังต่อสู้เพื่อเอาชนะอำนาจกดทับของชนชั้นปกครอง เพราะในกระบวนการนี้ ความกลัวหรือความรู้สึกต่อยกกว่าจะถูกทำลายสิ้นไป เช่นกรณีของอาณานิคมผิวดำที่ตกอยู่ใต้อำนาจของคนผิวขาวมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานจะลุกขึ้นต่อสู้ด้วยความรุนแรงอันจะเป็นพลังขับไล่จิตสำนึกแห่งความเป็นทาสให้สิ้นไป (ชัยวัฒน์ สถาอานันท์, 2557, น.57-58)

ปรากฏการณ์อาชญากรรมที่เกิดจากอาชญากรรมดังที่กล่าวมานี้สอดคล้องกับ ฟอล ฟาร์มเมอร์ (Farmer, 1996) ที่นำเสนอว่าความรุนแรงเชิงโครงสร้างและความรุนแรงเชิงวัฒนธรรมเป็นต้นเหตุให้เกิดความรุนแรงทางตรง ซึ่งอาชญากรรมจัดเป็นความรุนแรงทางตรง ประเภทหนึ่ง ปรากฏการณ์อาชญากรรมที่เกิดจากอาชญากรรมจึงเป็นผลลัพธ์ที่เลวร้ายที่สุด ซึ่งอาชญากรรมทำให้เกิดขึ้น เพราะปรากฏการณ์นี้แสดงให้เห็นถึงการสืบทอดอาชญากรรมจากคนกลุ่มหนึ่งไปสู่คนอีกกลุ่มหนึ่ง และเป็นหลักฐานที่ทำให้คาดเดาได้ไม่ยากว่าอาชญากรรมจะยังคงอยู่ต่อไปชั่วกาลนาน

จากการศึกษาคำนี้สามารถนำไปสู่ข้อสรุปว่า โลกนี้โหดเหี้ยม ฮากาตะทงคตสึราเม็นซุ นำเสนอความเลวร้ายของอาชญากรรม ซึ่งไม่เพียงแต่สร้างความเสียหายแก่ผู้ที่เป็นเหยื่อทางตรงเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวมด้วย เพราะอาชญากรรมบางกรณีเป็นตัวการสร้างอาชญากรรมรายใหม่ขึ้นมาดังเช่นกรณีของตัวละครนักฆ่าที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งการเกิดอาชญากรรมรายใหม่ขึ้นมาย่อมเป็นการสืบสานปัญหาอาชญากรรมให้ดำรงอยู่ต่อไป



เอกสารอ้างอิง (References)

- [1] ชัยวัฒน์ สถาอานันท์. (2546). *อาวุธมีชีวิต? แนวคิดเชิงวิพากษ์ว่าด้วยความรุนแรง*. กรุงเทพฯ: ฟ้ายเดียวกัณ.
- [2] ชัยวัฒน์ สถาอานันท์. (2557). *ท้าทายทางเลือก: ความรุนแรงและการไม่ใช้ความรุนแรง*. กรุงเทพฯ: ของเรา.
- [3] ัญญรัตน์ ทิวถนอม. (2553). การศึกษาเรื่อง “กระแสโลกาภิวัตน์ และการลงโทษประหารชีวิตในประเทศไทย.” ใน ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ (บ.ก.), *ความรุนแรงซ่อน/หาสังคมไทย*. (น. 327-406). กรุงเทพฯ: มติชน.
- [4] สมหมาย ใจชื่อ. (2560). *มาตรการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. 2559 กับผู้กระทำผิดเงื่อนไข การคุมประพฤติ: ศึกษาอำนาจหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติ ในการจับกุม พกพาอาวุธ การตรวจค้น และยึดสิ่งของผิดกฎหมาย*. (สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- [5] อรทัย เพี้ยยุระ. (2561). *วรรณกรรมกับเพศภาวะ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. ขอนแก่น: ขอนแก่นการพิมพ์.
- [6] Andenaest, Johannes. (1970). The Morality of Deterrence. *The University of Chicago Law Review*, 37(4), 649-664.
- [7] Farmer, P. (1996). On Suffering and Structure Violence: A View from Below. *Daedalus*, 125(1), 261-283.
- [8] Galtung, J. (1969). Violence, peace research. *Journal of Peace Research*, 6(3), 9, 167-191.
- [9] Galtung, J. (1990). Cultural violence. *Journal of Peace Research*, 27(3), 291-305.
- [10] 木崎ちあき (2017) . 第13版『博多豚骨ラーメンズ』東京：メディアワークス文庫.
- [11] 木崎ちあき (2014). 『博多豚骨ラーメンズ2』東京：メディアワークス文庫.
- [12] 木崎ちあき (2015a). 『博多豚骨ラーメンズ3』東京：メディアワークス文庫.
- [13] 木崎ちあき (2015b). 『博多豚骨ラーメンズ4』東京：メディアワークス文庫.
- [14] 木崎ちあき (2015c). 『博多豚骨ラーメンズ5』東京：メディアワークス文庫.
- [15] 木崎ちあき (2017a). 『博多豚骨ラーメンズ6』東京：メディアワークス文庫.
- [16] 木崎ちあき (2017b). 第2版『博多豚骨ラーメンズ7』東京：メディアワークス文庫.
- [17] 木崎ちあき (2018). 第3版『博多豚骨ラーメンズ8』東京：メディアワークス文庫.
- [18] 木崎ちあき (2020). 『博多豚骨ラーメンズ9』東京：メディアワークス文庫.
- [19] 新城カズマ (2006). 『ライトノベル「超」入門』東京：ソフトバンク新書.
- [20] 中島 弘至 (2018). 「偏差値と大手企業への就職に関する分析：新卒一括採用システムの再考」 『関西大学高等教育研究』9:57-68.
- [21] 榎本秋 (2008). 『ライトノベル文学論』東京：NNT出版.
- [22] 山中智省 (2013). 「受容と供給の欲望—何を求め、何を生む」 『ライトノベル研究序説』, 33-50. 東京：青弓社.
- [23] 渡辺良智 (2006). 「学歴社会における学歴」 『青山学院女子短期大学紀要』60, 87-106.

หน่วยงานผู้แต่ง: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Affiliation: Faculty of Humanities, Kasetsart University

Corresponding email: 6patra406@gmail.com

Received: 2020/07/18

Revised: 2020/10/15

Accepted: 2020/11/18